

**VISOKA POSLOVNA ŠKOLA
STRUKOVNIH STUDIJA
ČAČAK**

SEMINARSKI RAD

Predmet: Filozofija obrazovanja

Kant problem obrazovanja i vaspitanja

Mentor: _____
Profesor: _____

Student: _____
Br.Indeksa: _____

„Кад би нас могло одгајати неко више биће, онда би се тек видело шта може да буде од човека.“

(Immanuel Kant)

”Si fueris doctor vel fote pater puerorum, moribus et vita fias instructor eorum.”

Ако си учитељ деце, или можда отац, буди им учитељ својим владањем и
животом.
(латинска изрека)

”Educatio maximam diligentiam plurimumque profuturam desiderat.“

(Marcus A. Seneca)

Васпитавање захтева највећу марљивост која ће донети највећу корист.
(Сенека – римски филозоф)

“Образовање се не састоји од тога колико сте запамтили или колико знате.
Састоји се од тога да разликујете колико знате, а колико не.“

(Anatole France)

САДРЖАЈ

• САДРЖАЈ.....	2
• УВОД.....	3
• РАЗВОЈ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА КРОЗ ИСТОРИЈУ.....	4
ПРВОБИТНА ЗАЈЕДНИЦА	4
ПЕДАГОШКЕ ИДЕЈЕ У АНТИЦИ.....	4
СРЕДЊОВЕКОВНО ФЕУДАЛНО ВАСПИТАЊЕ.....	5
ХУМАНИЗАМ И РЕНЕСАНСА –МОДЕРНА ФИЛОЗОФИЈА.....	6
• ПРОСВЕТИТЕЉСТВО	7
• НЕМАЧКА КЛАСИЧНА (ИДЕАЛИСТИЧКА) ФИЛОЗОФИЈА.....	8
• ИМАНУЕЛ КАНТ (1724-1804).....	8
КАНТОВ ЖИВОТ.....	8
КАНТОВА ФИЛОЗОФИЈА	9
КАНТ О ПРОСВЕЂЕНОСТИ	10
КАНТОВА АНТРОПОЛОГИЈА	10
СПИСИ О ВАСПИТАЊУ (ДЕЦЕ)	10
• ЗАКЉУЧАК.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
• ЛИТЕРАТУРА.....	12

УВОД

Филозофија би се могла дефинисати као критичко разматрање фундаменталних људских веровања кроз систематску анализу основних елемената концепата којима се поткрепљују таква веровања.

Реч филозофија је настала од две грчке речи: "филеин" (φίλειν - волети) и "софија" (σοφία - мудрост) које заједно чине реч филозофија (или код нас филозофија) (гр: **Φιλοσοφία**), која дословно има значење **љубав према мудрости**.

Традиција филозофског мишљења дуга је више од 2500 година и представља једну од најширих области академског изучавања. Уопштено гледано, филозофија је сваки облик рационалног истраживања који настоји да одгонетне и пронађе принцип егзистенције.

Филозофија је једна од многих наука на које се ослања педагогија.

Педагогија је наука о васпитању човека. На грчком реч *pais*, *paidos* значи дете, дечак, а *ago*, *agei* водити, што заједно гради реч *paidagogos*, тј. онај који води дете, педагог.

Васпитање је процес развијања човекове личности и то је сталан, континуиран процес који траје од почетка човековог живота па све до његовог краја. Васпитањем и образовањем можемо сматрати сваки намерни и ненамерни утицај појединца или околине на развитак личности.

Васпитање се јавља већ појавом *homo sapiens*-а и на његове трагове наилазимо већ у првобитној заједници.

Током историје наилазимо на многе филозофе који су се бавили проблемом васпитања и образовања. Најзначајнији филозофи васпитања су: Платон, Аристотел, Жан Жак Русо,...

У овоме раду је оквирно приказан ток развоја васпитања и образовања током историје, а на крају је је разматран проблем васпитања из угла познатог немачког филозофа, Имануела Канта, као и његов живот и филозофско стваралаштво.

РАЗВОЈ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА КРОЗ ИСТОРИЈУ

ПРВОБИТНА ЗАЈЕДНИЦА

У првобитној заједници друштво је бескласно и васпитање тога доба има такође бескласни карактер. Првобитно образовање је било део свакодневног живота и рада заједнице. Старији су преносили своја знања и искуства на млађе генерације, и то углавном кроз приче. Учили су их како да користе своје вештине за практичне потребе попут разних начина преживљавања, лова, употребе примитивног оруђа и оружја, као што су их уводили и у обичаје тадашње заједнице. Васпитање је било једнако за све и није се издвајало као конкретна посебна делатност.

ПЕДАГОШКЕ ИДЕЈЕ У АНТИЦИ

Појавом класног друштва и образовање добија изразити класни карактер. образовање највише долази до изражаја у античким колевкама културе – у Атини, Спарти и Риму. Цивилизација античке Грчке је неизмерно утицала на језик, политику, образовање, филозофију, уметност и архитектуру модерног света. Већ у Старој Грчкој и Риму су филозофи износили своје педагошке погледе и полагали су основе педагошкој науци. Антички мислиоци и филозофи су се бавили само васпитањем робовласничке деце, а не и васпитањем робова, као што се и мало ко од њих одвајао од искључиво описивања и приказивања васпитања. Међутим, бринули су о васпитним питањима, па су чак неки од њих указали потребу да делују практично педагошки. Зачетке педагошке теорије и прва значајна разматрања педагошке проблематике можемо наћи посебно код софиста – Сократа, Платона и Аристотела. Платон у својим делима Држава и Закони, изграђује целовит систем васпитања, мада га идеализује као васпитање робовласничког друштва. Антички васпитни идеал је многостран. Он садржи телесно, умно, политичко, морално, естетско и филозофско образовање и васпитање. Систем васпитања робовласничке младе генерације је организован и много савршенији него систем васпитања робовске деце, који је ограничен и оријентисан на припремање за робовску потчињеност и обесправљен живот. Робови и њихова деца нису имали право на интелектуално васпитање. Робовласнички друштвени односи такође јачају и тежњу за филозофијом у најширем смислу. Филозофи и државници су видели у васпитању пут до праве и јаке културе и државе.

Класно обележје робовласничког васпитања истиче се у његовој приступачности, саджају, методама и организацији. Васпитање у античком друштву кад-тад постаје ствар државе. Претшколско васпитање је у улози породице, а касније школа (држава) има главну васпитну функцију.

Војнички карактер Спарте чини васпитање изразито војничким. Спартанци су синоним за окрутно самодисциплиноване, храбре људе, обучене да извршавају заповести и да подносе бол. Имали су углед такозваних „лаконаца“ – људи које говоре кратко, јасно и мало. Спарта је била затворена за утицаје других народа, створивши тако своју оскудну културу, лишена великих музичких и књижевних дела.

Изразито развијен трговачки и културни ниво Атине је створио васпитање општеобразовног карактера, које се одликује васпитним идеалом о складности духа и тела. Васпитни циљ је хармоничан развој душе и тела. Синтеза естетског и етичког, телесна снага са духовном културом, тј. телесна и душевна лепота чине васпитни идеал који се зове *kalokagathia* (грч. *kalos*=лепота, *agathós*=добар).

Римски васпитни систем се снажно ослања на грчки, што се нарочито види у школству. Ипак, Рим никада није толико ценио музику и гимнастику као Атина. Марко Фабије Квинтилијан, као и још неколицина теоретичара римског васпитања, највише се бавио проблемом развијања беседништва и метода васпитања. Веровао је у могућности дететовог развоја и уважавао је његове индивидуалне способности. Он је мишљења да се дете „мора одмарати и не сме се физички кажњавати, што је крајња супротност од спартанског става.

Идеје неких грчких филозофа имају трајну вредност о значају васпитања и потреби изграђивања целовитог васпитног система, о потреби професионалних васпитача и васпитања започетог од рођења, па чак и идеје које се односе на битност улоге игре, бајки и прича у васпитању.

Платон и Аристотел су најзначајнији у филозофији када говоримо о оснивању теоретског васпитања и о стварању педагошке теорије на основу посматрања праксе.

Доласком хришћанства културна моћ Атине и Рима одумире и тежња за оностраним животом замагљује вредност знања. Ипак, много идеја и мисли везаних за образовање и васпитање је данас преузето из античке културе.

СРЕДЊОВЕКОВНО ФЕУДАЛНО ВАСПИТАЊЕ

У средњем веку наступа једно мрачно доба. Црква представља праву феудалну силу и има моћ над свиме, па тако и над образовањем. Све је подређено религији, чак се и настава одвија на црквеним садржајима. Верска идеја је централна, тј. идеја оноземаљскога света, идеја супротности душе и тела. Тело је представљало затвор за душу, па је било потребно да се аскетски запоставља. Свештенство је проповедало послушност, стрпљење, уздржљивост и рад. Могли би рећи да је мото средњег века „моли се и ради“. Дисциплина је била веома строга, а главна васпитна метода је била телесна казна. Свето писмо и његов тумач су били главни ауторитети. Религија је представљала врхунац свега у човеку и животу. Живот и васпитање су се поклапали, били су припрема за спасење душе на ономе вечном свету.

Средњи век није оставио ни једну значајну теоретску педагошку мисао.

Због мисаоног развоја друштва, до којег је дошло у XII и XIII веку, црква је постепено била приморана да ојача своју верску догматику. За то је нашла ослонац у

схоластици. Међутим, и поред формализма, схоластичка филозофија је ипак позитивно утицала на васпитно мишљење.

Због општег друштвеног развоја почели су се оснивати универзитети који су полако постајали једно од главних жаришта идеја будућих великих мисаоних преврата и борби против монопола цркве. 1214. године отвара се универзитет у Оксфорду, 1229. Кембриц...

ХУМАНИЗАМ И РЕНЕСАНСА –МОДЕРНА ФИЛОЗОФИЈА

Пред крај XIV века, а нарочито у XV и XVI веку, уздрмали су се темељи тадашњег друштва. Модерно доба траје све до краја XIX века. Грађанство је економски и политички јачало, напредовала је техника и развија се занимање за природне науке.

Хуманизам и ренесанса представљају један глобалан препород човечанства. И у наставном градиву оживљава антика и човек и овоземаљско уживање поново су у центру пажње. Велики значај хуманистичке педагогије је у томе што се тада први пут педагогијом баве лаици, световњаци, а не искључиво свештенство. Тиме црква губи монопол на важном идеолошком подручју. Инсистирало се на томе да се наставно градиво схвати, да се о њему размишља, а не само да се учи напамет као у догматском средњем веку.

Са реформацијом почиње да се јавља велика промена у погледу организације школства – неки протестанти се приближавају идеји основне школе. Такође, води се рачуна о детету као појединцу и његовим разликама у могућности.

Успоставља се веза између човека и природе, као у античко доба., и полако се почињу образовати сви слојеви друштва.

Знање се схвата као практично знање које се може технички искористити. Даље, природа је у антици имала божански статус, у средњем веку је била извор греха, а у модерно доба природа је извор моћи.

Раздобље XVII и XVIII века је у историји педагогије изванредан напредак који је важан за економски, политички и културни развој саме буржоазије. То је време првих великих педагошких система и време борбе нових друштвених снага против феудализма. Дух нове педагогије је оживео у сјајним тековинама природних и уопште позитивних наука, а с друге стране у филозофском материјализму, емпиризму, рационализму и просветитељству.

Школство се отуђује утицају цркве и прелази под управу државе. Спроведена је диференцијација између основне и средње школе, односно стручне школе.

Нарочито је важно и оснивање учитељских припремних школа, семинара, тадашњих учитељских школа. Револуционарну промену доживљава важност телесног здравља и васпитања, као и дидактика и погледи на школство.

Значајни представници овога доба су: Никола Коперник, Галилео Галилеј, Никола Макијавели, Томазо Кампанело, Виторио де Фелтре, Франсоа Рабле, Мишел Монтењ, Еразмо Ротердамски, Мартин Лутер, Томас Мор, Јан Амос Коменски, Џон Лок, Жан Жак Русо, Денис Дидро, Хелвечије, Френсис Бекон,...

ПРОСВЕТИТЕЉСТВО

Просветитељство је покрет у европској култури који се заснива на самосталној употреби разума. То је друштвени процес ослобађања од традиционалних и ауторитативних облика деловања, критичко духовно деловање са ослоном на ум. Европско доба просветитељства обележава XVII и XVIII век и то је доба укидања апсолутистичких владавина, покретања демократског схватања државе, либерализма, људских права и стварања нове „религије ума“. Највише се ослања на рационализам и емпиризам. Можда је Џон Лок најбоље одредио просветитељство: “Разум је највиши судија и водич у свему.“ Карактеристике просветитељства: вера у разум, критичко мишљење, толеранција уместо догматизма, емпиризам, рационализам, научна спознаја уместо предрасуда, слобода уместо апсолутизма и вера у природу, а не религију. Бити филозоф у то време значило је критиковати постојећи поредак и уједно радити на успостављању новог разумског поретка који се заснива на слободи, братству и рационалности.

Највиши домет просветитељства јесте стварање енциклопедије која је излазила у периоду од 1751. – 1781. у 35 томова, чији оснивачи су : Дидро и Даламбер, а касније учествују у њеном писању и Русо, Монтескије, Волтер, Холбах и Хелвечије. Енциклопедија значи заокружено образовање. Историјски гледано, прву енциклопедију је написао Спеусип, Платонов ученик, сабравши знање византијског доба. Француска енциклопедија је значајна по томе што је стварност и науку сагледавала на нови, модеран начин који је утемељен на самосталној употреби разума.

•**Француски материјализам** је један од токова просветитељства, настао у XVII и XVIII веку. За разлику од просветитељства који се бавио више хуманистичким проблемом (нпр. теолошко-политичка и верска питања...), материјализам је био окренут научном посматрању стварности (више природне науке). Одбацује се метафизика са својим питањима. Полази се од претпоставки механичког материјализма. Механички материјализам је филозофско схватање које се заснива на уверењу да све промене у свету произилазе из механичких закона који владају у природи. Овакво схватање је сматрано детерминистичким, што значи да материјална природа одређује наш разум и нашу свест. Француски материјализам се највише ослања на Декартову филозофију, на његов појам *res extensa*, просторне ствари, на Локову филозофију и његову емпиристичку методу и на Њутнову физику која се односи на механицистичко детерминистичко схватање природе. Представници ове филозофске епохе су Дидро, Даламбер, Холбах, Ламетри и Хелвечије.

✚ НЕМАЧКА КЛАСИЧНА (ИДЕАЛИСТИЧКА) ФИЛОЗОФИЈА

Обухвата раздобље у Немачкој од појаве Кантове књиге *Критика чистог ума* 1781. године до Хегелове смрти 1831. године. Карактеристика овога раздобља је изградња филозофских система који су најзначајнији после Аристотеловог филозофског система.:

- Кант – Систем трансценденталног идеализма
- Фихте – Систем субјективног идеализма
- Шелинг – Систем објективног идеализма
- Хегел – Систем апсолутног духа (идеализма)

✚ ИМАНУЕЛ КАНТ (1724-1804)

КАНТОВ ЖИВОТ

Немачки филозоф Имануел Кант, један од најзначајнијих филозофа свих времена, рођен је и умро у Кенингсбергу, у источној Пруској (данас Каљинград у Русији), у скромној протестантској породици. Попут Сократа, Кант је био светски човек који никада није напустио своје родно место. Студирао је математику, физику, теологију и филозофију. Након завршених студија радио је као кућни учитељ, па и као библиотекар, све до тек 1755. године када добија титулу доктора филозофије и започиње своју универзитетску каријеру као приватни доцент. Тек 1770.те постаје редован професор. Предавао је логику, метафизику, етику, природно право, антропологију, педагогију, математику, физику, минералологију и физичку географију. Он је био особењак мирног и рационалног понашања. Можда би неки људи Канта сматрали чудаком свога времена. Ево како је изгледао радни дан овог зрелог нововековног мислиоца: у 6 сати устајање, па писање до 10 сати, одлазак на факултет где је предавао до 12-14 сати. Тада је ручао са пријатељима, а после подне се шетао увек истим улицама, у исто време, водио је разговоре са пријатељима, па би се опет бацио на писање. Пут који је сваки дан прелазио, Кант је називао *пут филозофа*, и једини изузетак да се није туда прошетао је направио када је добио у руке Русоовог *Емила* и када је чуо о Француској револуцији. Око 22 сата је ишао на спавање, али је пре тога обавезно следио један ритуал: Имануел је седео у својој фотели и посматрајући једно дрво сабирао је своје мисли. Волео је после ручка попити једну чашу црнога, па чашу белог вина. Био је мршав човек, ниског раста (157cm), спарушен, сенка која мисли. Облачио се кицошки по последњој моди. Никада се није женио. Живео је са својим слугом Лампеом, али њихов однос није у

потпуности разрешен. Наиме, сумња се да им је однос био хомосексуалне природе, али то наравно никада није доказано. Насупрот његовим чудним устаљеним навикама и склоностима, овај интелектуалац је имао веома развијен друштвени живот. Код њега се често одржавао ручак са много гостију и вина. Кант је сматрао да није здраво јести сам, а забележено је и то да је био вегетаријанац. Његов живот се може, са споља посматрано, назвати незанимљив у драстичној супротности са узбуђењима која је доживљавао на својим мисаоним путовањима. Стварна путовања надокнађивао је и читањем путописа. Волео је разговоре и никада није одбијао позив на неки пријем, где је пленио својом духовитошћу и шармом. Ипак је често понављао Аристотелову реченицу: „*О, пријатељи моји, нема пријатеља.*“ Умро је сам у осамдесетој години свога живота и приређена му је величанствена сахрана. Био је ведар и духовит до краја живота. Тешко је закључити да ли му је нешто у животу недостајало и шта је то било. Најважније за нас је то што је увек имао довољно времена за бављењем филозофијом.

КАНТОВА ФИЛОЗОФИЈА

Кант у много чему представља зачетак једне нове епохе у филозофирању, која траје до данас. Од свих нововековних филозофа највећи утицај на савремену мисао извршио је Кант, и то пре свега Критиком чистог ума. Ако је Декарт отац нововековне филозофије, Кант је њена круна.

У прекритичком периоду се бави материјалистичким тумачењем света. Неки од његових радова из овог периода (до 1770.) тек су у новије време привукли пажњу, што не важи за познати космолошки спис *Опита историја природе и теорије неба* (1755.), у којем је изложио порекло и настанак свемирских тела и Сунчевог система. Ова хипотеза се и данас назива Кант-Лапласовом хипотезом. *Расправа о лепом и узвишеном* је написана 1764. године.

Средњи период (од 1770. до 1781.) називамо периодом тишине, јер у то време Кант није ништа писао.

После тога, као да се нешто откачило што се више није могло зауставити. У критичком периоду Кант даје критику филозофије својих претходника и прелази на идеализам. Ова критика „догматске“ филозофије је проузроковала преокрет у дотадашњем начину мишљења, била је то „револуција у фирми мисли“ како је то дефинисао Хегел. За само пар месеци је написао и објавио прву од три критике – *Критику чистог ума* (1781.) – о спознаји. 1783. године објављује дело *Пролегомена за сваку будућу метафизику*, 1785. *Заснивање метафизике морала*, 1786. *Метафизички принципи природне науке*, 1787. друго издање прве критике, 1788. *Критика практичног ума* – о етици, 1791. *Критика расудне моћи* – о уметности. 1790. Наредне године није успео објавити *Религију унутар граница самога ума*, због тога што књига није прошла цензуру због схватања која су мирисала на атеизам. Кант је то мирно примио зато што је сматрао да човек не мора да каже оно што мисли, а ни краљеви ни владе нису вечни. Заиста, књига је објављена 1793. Последње за живота објављено дело је *Метафизика морала* (1797.), а рукопис под насловом *Opus posthumum* (Посмртно дело) објављен је тек 1936. год., јер ју је склонио локални пастор, мислећи да је у њој одвећ уочљива Кантова сенилност, од које је патио све више и више пред крај живота.

Кант се одушевљавао Француском револуцијом, јавно је хвалио, бранио, подржавао, па је стављен на „црну листу“ тадашње владе, чак је сматран јакобинцем.

Његов највећи учитељ, поред Њутна, био је Жан Жак Русо. Кант је веома био под утицајем његових револуционарних идеја грађанског индивидуалистичког романтизма и човекове слободе. Теорија о неприкосновеној слободи и аутономији човековог субјекта уграђена је у темеље либералне доктрине, па га многи теоретичари либерализма сматрају класичним либералом.

КАНТ О ПРОСВЕЋЕНОСТИ

Он је филозоф који се сматра последњим великим мислиоцем раздобља просветитељства. Његов одговор на питање: „*Шта је просвећеност?*“, написан 1784. године, чини га идеологом просветитељства; а дефиниција коју је дао постала је класична. „Просвећеност је излазак из човекове малолетности за коју је сам крив.“ Даје нам и мото: „Имај храбрости служити се властитим разумом!“. Он презире леност и кукавичлук који код људи узрокује препуштање и вођење, управљање од стране других. Ова позиција је комотна, јер се људи лако препуштају вођењу и скрбништву. То им је драже него напрегнути се да би се ослонили на властити разум, и проводити принципе одговорности. Просветитељству је потребна само слобода, да се од властитог ума у свим стварима створи његова јавна употреба. То подразумева, на пример, научно излагање пред публиком, док је приватна употреба разума се практикује у одређеним јавним службама које су му поверене. Кант је рекао да живи у добу просвећивања, али никако у просвећеном добу.

КАНТОВА АНТРОПОЛОГИЈА

У Кантовој *Антропологији* (1798.) се говори о идеји човека као грађанина света и светског грађанства, о свету у којем би требао владати вечни мир и мобилност људи, а расправља се и о нацији, патриотизму или закону заједничке воље. Људи имају обавезу према припадницима других националности, језика, религије итд. Морални космополитизам произлази из позиције човека као припадника светског рода, чија је отаџбина цео свет, светско друштво. Кант каже да препрека идеји вечног мира је рат.

СПИС О ВАСПИТАЊУ (ДЕЦЕ)

Кант је настојао да се његови филозофски погледи примене и на педагогију, иако се овом тематиком бавио мање него осталима. Кант је веома ценио васпитање и сматрао је да је „човек оно што од њега начини васпитање“.

У својим педагошким разматрањима придаје велику важност моралном васпитању. Уско га повезује са религијским васпитањем, али га не заснива на одредницама и пракси позитивних религија, већ на религијским осећањима детета. Црквена васпитна концепција се непосредно сукобљавала са Кантовим учењем да су човекови природни религијски осећаји основа морала.

У његовом *Спису о васпитању* (код нас преведен као *Васпитавање деце*) постоје вредне нити о васпитању у будућности. То дело је издао један слушалац Кантових педагошких предавања, који их је записивао (1803.). Касније су ова предавања допуњена белешкама и местима из других Кантових дела и поново издата.

Кант је сматрао да људи поседују многе прикривене силе које се развијају и долазе до пуног изражаја помоћу васпитања. Желео је да се човекова природа издигне на што виши степен развоја, да се усаврши, управо васпитањем, према идеји људскости и бољем људском роду. То се постиже бесконачним напредовањем. Човеково васпитање је неопходно, он је „једини створ који мора бити васпитан“. Човек, одговарајућим васпитањем, мора да преокрене своје урођено дивљаштво и животињство у дисциплиновано људство. Човек употребљава свој ум, он треба да сам начини основу за своје владање. Наравно, у почетку то треба да за њега чине други, пошто се човек рађа незрео и сиров, нема инстинкте као животиње. Због своје ћуди он има наклоност ка примитивној, изворној слободи, која га без рано започете стеге удаљује од опредељења да буде Човек и на то стање се готово неповратно може навикнути. Управо због тога, стега, дисциплина и васпитање морају започети веома рано, треба му забрањивати, ограничавати га и усмеравати.

Ко може да образује и васпитава човека? Само образован васпитач, који руководи васпитањем у циљу усавршавања људског рода, а не за остваривање својих личних посебних циљева. Управо то треба имати пред очима када се праве планови за васпитање. Кант мисли да ако васпитање не уроди плодом и не испуни очекивања, грешку треба тражити управо у лошем васпитачу и рђавом васпитању. Лепо је дефинисао природне предиспозиције за остваривање савршености у људском опредељењу – као „клице у човечанству“, којих је много.

Кантов циљ, жеља је да се човечанство унапреди, да се учини бољим, моралнијим, културнијим, помоћу дугог процеса васпитања и то кроз многе генерације.

Онај ко није култивиран, сиров је; ко није дисциплинован, дивљи је. Пропуштено култивисање се може надокнадити, док пропуштено дисциплиновање не. Зато је то веће зло – дивљина се касније не може уклонити. Треба се борити да се она не развије. Човека прво треба дресира, потом га научити да мисли да би био истински просвећен. Кант тражи да се човек прво **дисциплинује** и тиме осигура да животињство не превагне на штету човечности; затим да се **цивилизује** да би пристао у људско друштво где треба да влада лепо понашање, углађеност и разборитост, мудрост; и напokon, човек мора да се **морализује**. То значи научити своје вештине користити у добре сврхе. Моралност је један од највиших циљева и потреба човечанства, и на то би требало највише обратити пажњу, ипак је морал најмање присутан код људи и најмање се на то пази.

По Канту постоји физичка или практична педагогија. Физичко васпитање је заједничко са животињама и односи се на неговање. Практично васпитање је оно морално, помоћу којег се човек образује да би могао да живи као слободно биће, део друштва, али ипак са својим унутрашњим вредностима.

Васпитање обухвата одржавање и образовање. Одржавање је дисциплина која само отклања грешке, а образовање позитивно – настава и култивисање. Васпитање такође може бити јавно и приватно. Јавно је оно које обухвата наставу и морално образовање и помаже приватном васпитању. Приватним васпитањем управљају родитељи или лица плаћена за то, а потом човек сам, када стигне до те фазе да може васпитавати самога себе.

Кант поставља питање: Је ли човек по природи добар или зао? Ни једно, ни друго, каже он; јер по природи човек није морално биће, него то постаје тек онда када му се ум уздигне да може схватити дужност и законе.

ЗАКЉУЧАК

Видимо да је процес образовања и васпитања током историје прешао дуг пут и да је увек зависио од свога доба и тадашних околности, уређења и схватања. Ипак, и дан данас највише утицаја долази из старог античког васпитања.

Сазнали смо и да се велики немачки филозоф, Имануел Кант, такође бавио овим педагошким проблемом.

Он је лепо уочио да у свету пуном бруталности и превара, човек запоставља главни део васпитања – морализирање, иако му је то највише потребно.

Кант сматра да човек има много могућности, способности и талента да гурне човечанство ка напретку, само му је за то потребна воља и одговарајуће васпитање. За Канта је образовање изузетно важно.

Он мисли да том напретку не би било граница „кад би нас могло одгајати неко више биће, онда би се тек видело шта може да буде од човека.“

ЛИТЕРАТУРА

1. Грандић, Радован : *Увод у педагогију*, издање аутора, Нови Сад, 2004.
2. Жлебник, Леон : *Опита историја школства и педагошких идеја*, издаје Научна Књига, Београд, 1958.
3. Заниновић, Мате : *Орса повјест педагогије*, издаје Школска Књига, Загреб, 1988.
4. Кант, Имануел : *Васпитавање деце*, издаје Ушће, Београд, 1995.
5. Радош, Јово : *Филозофија са етиком*, издаје Педагошки факултет, Сомбор, 2002.
6. *Педагошка енциклопедија*, издаје Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1989.
7. <http://bgsvetionik.com>
8. <http://dereta.co.yu>
9. <http://filozofija.differentia.co.yu>
10. <http://filozofija.info>
11. <http://sr.wikipedia.org>

Gotovi seminarski, maturski, maturalni i diplomski radovi iz raznih oblasti, lektire , puškice, tutorijali, referati - specijalizovan tim za usluge visokokvalitetnog pisanja, istraživanja i obradu teksta za kompletan region Balkana.

Posetite nas na sajtovima ispod:

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MATURSKI.NET

WWW.MATURSKI.ORG

WWW.SEMINARSKIRAD.INFO

Dostupni smo Vam 24h 365 dana u godini.

Za gotove verzije rada obratiti se na mail:

maturskiradovi.net@gmail.com

061/ 11-00-105

Seminarski, diplomski, maturski radovi, prevodi na engleski i eseji...